

Отже, управління ФЕБ є важливою складовою для безперервної діяльності підприємств будівельної галузі. Основним джерелом формування інформації для управління ФЕБ виступає система обліку підприємства. Вона забезпечує формування інформації за основними складовими господарської діяльності будівельних підприємств, забезпечуючи управління інформацією протягом всього виробничого циклу і більше, що створює підґрунтя для формування й реалізації стратегії управління ФЕБ.

Список використаних джерел:

1. Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства за 2010-2019 роки. Державна служба статистики. 2020. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/size_20.htm. (дата звернення 20.10.2020).
2. Рентабельність операційної та усієї діяльності підприємств за видами економічної діяльності з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства (2010-2019). державна служба статистики. 2020. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/size_20.htm. (дата звернення 20.10.2020).
3. Дмитренко В.І. Управління фінансово-економічною безпекою підприємств будівельної галузі: теоретичний та практичний аспекти. *Підприємництво та інновації*. 2020. Вип. 11-1. С. 74-79.
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України № 996-XIV від 16.07.1999. Редакція від 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>. (дата звернення 20.10.2020).
5. Ковтун-Горбачова Т.А., Галич Є.Г., Бичкова Т.П. Перевірка й аналіз кошторисної документації на всіх етапах інвестиційного процесу. *Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. 2019. № 3. С. 36-41.

ОБЛІК ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ В ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Артем'єва О. О., канд. екон. наук, доцент, Середа О. І., бакалавр, Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь

В умовах постійних інтеграційних процесів ведення зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) є джерелом зміцнення позицій національної економіки. Ведення ЗЕД пов'язане з ростом кількості та обсягів операцій в іноземній валюті. Нестабільність та постійне коливання валютних курсів змушує підприємства проводити деякий контроль та управління при здійсненні операцій в іноземній валюті. Дане становище створює нові вимоги до методології і організації бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій. Варіантом є перехід на міжнародні стандарти обліку та звітності.

Законодавством України передбачено використання міжнародних стандартів обліку та звітності підприємствами, які зобов'язані їх застосовувати та тих, які вказали про це в своїй обліковій політиці. Застосування єдиних стандартів обліку дозволяє суб'єктам міжнародних фінансових ринків об'єктивно оцінити результати діяльності підприємств та забезпечує для

зацікавлених користувачів звітності суб'єктів господарювання її відповідність якісним характеристикам облікової інформації та звітності.

Регламентування обліку валютних операцій передбачено МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» [1], з боку вітчизняного законодавства – нормами П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» [2]. Між ними існують деякі відмінності. Дані відмінності відображені в табл. 1.

Таблиця 1.

Відмінності регламентацій обліку валютних операцій за міжнародними та національними стандартами*

Параметр	Норми П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів»	Норми МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»
Валюта	Валюта звітності – грошова одиниця України. Іноземна валюта – валюта інша, ніж валюта звітності.	Валюта подання – це валюта, у якій подається фінансова звітність. Іноземна валюта – це валюта, інша, ніж функціональна валюта суб'єкта господарювання. Функціональна валюта – основна валюта економічного середовища суб'єкта господарювання.
Валютний курс	Установлений Національним банком України курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни	Коефіцієнт обміну двох валют
Курсова різниця	Різниця між оцінками однакової кількості одиниць іноземної валюти при різних валютних курсах	Різниця, яка є наслідком переведення визначеної кількості одиниць однієї валюти в іншу валюту за різними валютними курсами
Види оцінки курсових різниць	Валютний курс	Курс при закритті – це курс «спот» на кінець звітного періоду. Курс «спот» – це валютний курс у разі негайної купівлі-продажу валюти. Середній курс – валютний курс для всіх операцій у кожній іноземній валюті, які здійснюються протягом цього періоду.
Монетарні статті	Статті балансу про грошові кошти, а також про такі активи й зобов'язання, які будуть отримані або сплачені у фіксованій (або визначеній) сумі грошей або їх еквівалентів.	Утримувані одиниці валюти, а також активи та зобов'язання, що їх мають отримати або сплатити у фіксованій або визначеній кількості одиниць валюти.
Немонетарні статті	Статті інші, ніж монетарні статті балансу	Не визначено
Періодичність оцінки курсових різниць	Під час первісного визнання, на дату балансу, на дату здійснення операції	Під час первісного визнання, на кінець звітного періоду, на дату здійснення операції

* Джерело: складено автором на основі [1, 2]

За МСБО 21 вибір середнього курсу як варіанту оцінки курсових різниць можливий лише при незначних коливаннях валютного курсу. При виборі

функціональної валюти підприємство має врахувати деякі параметри діяльності задля забезпечення достовірності показників звітності.

Визначення валюти грошової одиниці, в якій складається фінансова звітність. Згідно зі ст. 5 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: «Підприємства ведуть бухгалтерський облік і складають фінансову звітність у грошовій одиниці України» [3]. Тобто, перш за все, звітність вітчизняні підприємства складають в національній валюті, хоча на вимогу користувачів звітність може бути переведеною в іншу валюту. Це ж стосується і підприємств, що подають звітність за МСФЗ.

Валютні операції в США регламентуються нормами FAS 52 «Переведення іноземної валюти». Згідно положень FAS 52, валюта звітності – національна валюта США (долари), але формувати звітність можна і в функціональній валюті. Підприємства обліковують активи та пасиви у функціональній валюті – валюта економічного середовища, яку вони обирають і не змінюють (за винятком суттєвих перемін в економічному середовищі). Оцінка активів та пасивів здійснюється за курсом на дату оцінки. Оцінка доходів та витрат оцінюється за поточним курсом в момент їх здійснення [4].

Валютний облік в Швейцарії здебільшого орієнтований на МСБО та МСФЗ, крім деяких винятків. Наприклад, Фонд рекомендацій з бухгалтерського обліку та звітності Швейцарії передбачає використання наступних методів перерахунку статей бухгалтерської звітності зарубіжних дочірніх компаній: метод курсу на кінець періоду; тимчасовий метод; грошовий (негрошовий) метод. Перший метод є аналогічним курсу при закритті за МСБО 21. Тимчасовий метод проводить межу між грошовими статтями, які конвертуються за курсом на кінець періоду, і негрошовими статтями, які конвертуються за початковим курсом. Грошовий (негрошовий) метод відрізняється від тимчасового методу тим, що всі негрошові статті конвертують за початковим курсом незалежно від того, чи коригувалась їх вартість [5].

Відповідно до Закону «Про бухгалтерський облік» (Ustawa o rachunkowości) Польщі: операції в іноземній валюті, перераховуються у національну валюту та обліковуються наступним чином: грошові кошти, акції та цінні папери – за фактичним курсом обміну для придбання або продажу; інші активи та зобов'язання – за середнім курсом обміну на день здійснення операції. Переоцінка на дату балансу акцій, довгострокових цінних паперів та іноземної валюти за фактичним курсом на момент придбання, інші активи – за середнім курсом на дату балансу [6].

Згідно з проведеним аналізом, вітчизняні стандарти обліку валютних операцій відрізняються від міжнародних. Законодавством не визначено коли підприємства можуть подавати звітність лише за нормами МСФЗ та МСБО без використання норм П(С)БО. Крім цього між даними видами стандартів існують відмінності у визначенні валюти балансу, курсових різниць та використання валютного курсу при відображенні інформації у звітності. Використання міжнародних стандартів є важливим інтеграційним кроком проте цей процес пов'язаний з низкою різнобіжностей, які потребують поступового узгодження.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку «Вплив змін валютних курсів». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_022#Text. (Дата звернення: 20.10.2020).
2. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів». Наказ Міністерства фінансів України № 193 від 10.08.2000. Редакція від 19.08.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>. (Дата звернення: 20.10.2020).
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України №996-XIV від 16.07.1999. Редакція від 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>. (Дата звернення: 20.10.2020).
4. Statement of Financial Accounting Standards № 52 Foreign Currency Translation. *Financial Accounting Standards Board*. URL: https://www.fasb.org/jsp/FASB/Document_C/DocumentPage?cid=1218220126851&acceptedDisclaimer=true. (Дата звернення: 20.10.2020).
5. Accounting and Reporting Recommendations. *Swiss GAAP FER Foundation for accounting and reporting recommendations*. URL: https://www.verlagskv.ch/sites/default/files/products/fachempfehlungen-swiss-gaap-fer-2014-2015_englisch_30268_leseprobe.pdf. (Дата звернення: 20.10.2020).
6. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. *Internetowy System Aktów Prawnych*. URL: <http://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19941210591>. (Дата звернення: 20.10.2020).

ОБЛІК ФІНАНСУВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В ПЕРІОД КАРАНТИННОГО РЕЖИМУ

Артем'єва О. О., канд. екон. наук, доцент, Томша А. О., студентка, Університет державної фіскальної служби України

Сільське господарство є важливим сектором економіки України, що створює суттєву частину ВВП. Попит на сільськогосподарську продукцію має великий розмір як на вітчизняному ринку так і на міжнародному про що свідчить товарна структура експорту України. Український аграрний сектор має значний потенціал для подальшого зростання. Проте для зростання і ведення діяльності сільськогосподарські підприємства потребують коштів з різних джерел фінансування. Актуальності даний аспект набуває в момент, коли вся економіка призупинила свою активність внаслідок непередбачуваної ситуації і кількість джерел фінансування різко скоротилася.

Хоча згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 211 більшість суб'єктів господарювання призупинили свою діяльність, для агропромислового комплексу це період початку виробничого процесу, який пов'язаний з найбільшим рівнем витрат. А тому критичним є пошук ресурсів для початку ведення діяльності.

Першим варіантом є самофінансування за рахунок отриманих в минулому періоді прибутків і невитрачених коштів. Але такий варіант підійде лише великим агрохолдингам. Інші види сільськогосподарських виробників просто не